

INDIKATORNOTAT NÆRINGSUTVIKLING 2018

Dette notatet inneholder et sett med indikatorer som har til hensikt å beskrive utviklingen i Trøndersk næringsliv i året som har gått. Utviklingen i indikatorene vil bli målt årlig. Notatet er skrevet i forbindelse med Rapport for regionale utviklingsmidler 2018.

Konjunktur indikatorer Trøndelag 2018

Mål: Økt sysselsetting

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Antall sysselsatte	232 975	2018	↑ 1,8 %	↑ 3,8 %	SSB Tabell: 07984
Antall sysselsatte i privat sektor	149 552	2018	↑ 1,3 %	↑ 3,2 %	SSB Tabell: 07979
Sysselsettingsgrad (15-74 år)	67,5 %	2018	↑ 0,7 %	↑ 0,7 %	SSB Tabell: 06445

Mål: Økt kompetansenivå

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Høyere utdanning blant befolkningen	33,0 %	2017	↑ 0,7 %	↑ 2,1 %	SSB Tabell: 09429
Høyere utdanning blant sysselsatte	39,7 %	2017	↑ 0,5 %	↑ 2,6 %	SSB Tabell: 11615

Mål: Økt eksport

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Vareeksport (mil kr)	27 800	2018	↑ 9,4 %	↑ 23,0 %	SSB Tabell: 10482

Mål: Økt antall nyetableringer

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Antall foretak	31 464	2017	↑ 0,8 %	↑ 3,9 %	SSB Tabell: 07195
Antall nyetableringer	4 697	2017	↓ -1,1 %	↑ 16,9 %	SSB Tabell: 06104
Nyetableringer som overlever 5 år	28,1 %	2011	↑ 1,2 %	↓ -1,0 %	SSB Tabell: 10219

Mål: Økt FoU

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
FoU utgifter totalt (mill kr)	10 197	2016	↑ 0,8 %	↑ 15,3 %	NIFU
FoU utgifter i næringlivet (mill kr)	3 470	2016	↓ -1,5 %	↑ 17,1 %	NIFU

Mål: Økt verdiskaping

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Bruttoprodukt i basisverdi (mill kr)	201 751	2017	↑ 2,9 %	↑ 9,0 %	SSB Tabell: 09391

Mål: Styrke Trøndelags posisjon nasjonalt

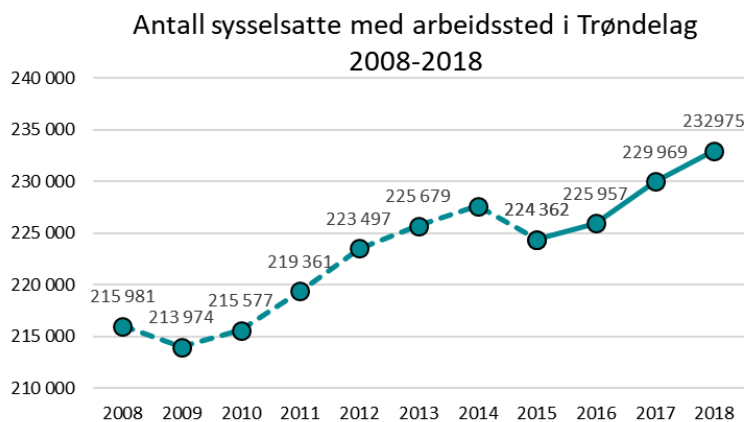
Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Andel av sysselsatte i Norge	8,7 %	2018	↓ -0,1 %	↑ 0,1 %	SSB Tabell: 07984
Andel av Fou utgifter i Norge	16,1 %	2016	↓ -0,6 %	↓ -1,4 %	NIFU
Andel av verdiskaping i fastlandsnorge	8,1 %	2017	↑ 0,1 %	↑ 0,4 %	SSB Tabell: 09391
Andel av vareeksport fra Norge	6,1 %	2017	↓ -0,1 %	↑ 1,1 %	SSB Tabell: 10482

Mål: Lønnsomhet

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Driftsinntekter (mill. kr)	326 558	2017	↑ 0,7 %	↑ 16,5 %	Brrreg
Driftsmargin (%)	9,9 %	2017	↓ -1,5 %	↑ 0,3 %	Brrreg
Antall konkurser og tvangsavviklinger	382	2017	▶ 26,9 %	▶ 16,8 %	SSB tabell: 07164
Egenkapitalandel	23,2 %	2017	↑ 0,8 %	↑ 0,8 %	Brrreg

Mål: Økt sysselsetting

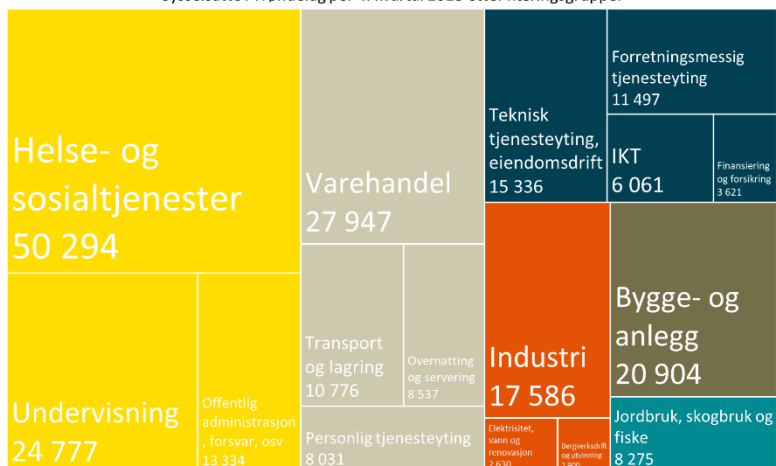
Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Antall sysselsatte	232 975	2018	↑ 1,8 %	↑ 3,8 %	SSB Tabell: 07984
Antall sysselsatte i privat sektor	149 552	2018	↑ 1,3 %	↑ 3,2 %	SSB Tabell: 07979
Sysselsettingsgrad (15-74 år)	67,5 %	2018	↑ 0,7 %	↑ 0,7 %	SSB Tabell: 06445

Sysselsatte i Trøndelag fordelt på 17 næringsgrupper per 4. kvartal 2008 og 2018

	2008	2018	Endring 2008-2018	Andel av total
Jordbruk, skogbruk og fiske	11 182	8 275	-2 907	-26,0 %
Bergverksdrift og utvinning	1 479	1 900	421	28,5 %
Industri	20 131	17 586	-2 545	-12,6 %
Elektrisitet, vann og renovasjon	2 443	2 630	187	7,7 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	17 201	20 904	3 703	21,5 %
Varehandel, reparasjon av motorvogner	28 953	27 947	-1 006	-3,5 %
Transport og lagring	10 934	10 776	-158	-1,4 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	7 226	8 537	1 311	18,1 %
Informasjon og kommunikasjon	5 551	6 061	510	9,2 %
Finansiering og forsikring	3 744	3 621	-123	-3,3 %
Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	13 484	15 336	1 852	13,7 %
Forretningsmessig tjenesteyting	10 861	11 497	636	5,9 %
Off. adm., forsvar, sosialforsikring	11 313	13 334	2 021	17,9 %
Undervisning	21 498	24 777	3 279	15,3 %
Helse- og sosialtjenester	42 732	50 294	7 562	17,7 %
Personlig tjenesteyting	6 469	8 031	1 562	24,1 %
Uoppgitt	780	1 469	689	88,3 %
Trøndelag	215 981	232 975	16 994	7,9 %

Sysselsatte i Trøndelag per 4. kvartal 2018 etter næringsgruppe.

67,5 % av Trøndelags befolkning mellom 15 og 74 år var i arbeid per 4.kvartal 2018, noe som er høyere enn landsnittet 67,0 %. Totalt var det 232 975 sysselsatte¹ i Trøndelag² per 4.kvartal 2018.

51 % av arbeidsplassene i Trøndelag er lokalisert i Trondheim og Trondheim har siden 2008 stått for ca. 67 % av sysselsetningsveksten i fylket. I tillegg har det vært sterk vekst i mange av nabokommunene til Trondheim.

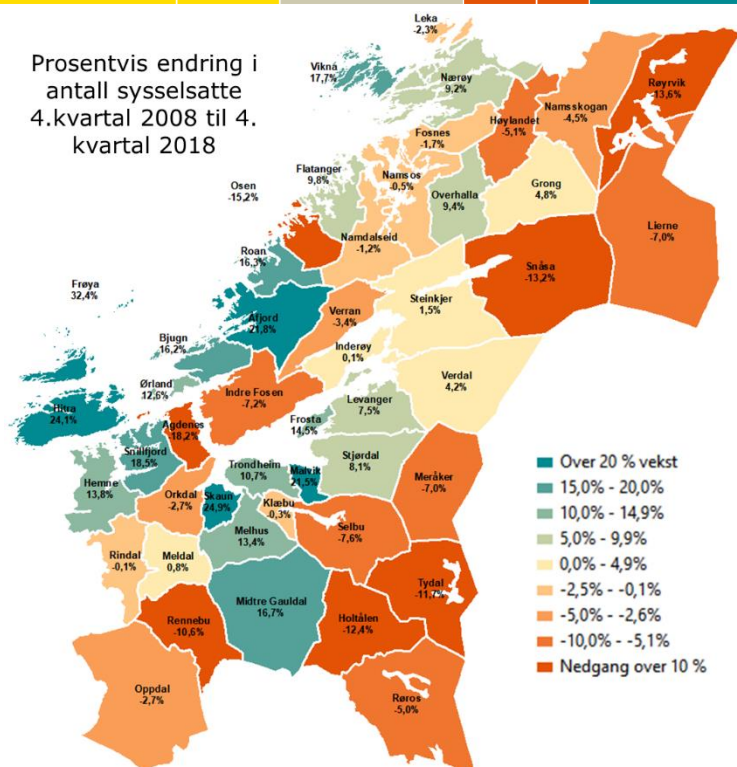
Store deler av kysten i Trøndelag har også hatt en god sysselsetningsutvikling de siste årene, drevet av havbruksnæringene. For mange av innlandskommunene har det derimot vært en sysselsetningsnedgang.

Sysselsettingen har gått ned i primærnæringene, industrien og varehandelen. Blant primærnæringene har det spesielt vært jordbruket og skogbruket som har hatt sysselsetningsnedgang, mens det har vært en sterk vekst i *fiske, fangst og akvakultur*.

Det er *helse og- og sosialtjenester, undervisning og bygge- og anleggsvirksomhet* som har stått for de største bidragene til den økte sysselsettingen i Trøndelag.

Trøndelag har hatt sysselsetningsvekst i både privat og offentlig sektor. Sysselsetningsveksten i offentlig sektor har imidlertid vært sterkere enn i privat sektor. Mye av veksten i offentlig sektor skyldes demografiske endringer som gjør at det er et større behov for sysselsatte inne helse og undervisning.

Prosentvis endring i antall sysselsatte 4.kvartal 2008 til 4. kvartal 2018

Mål: Økt eksport

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Vareeksport (mil kr)	27 800	2018	↑ 9,4 %	↑ 23,0 %	SSB Tabell: 10482

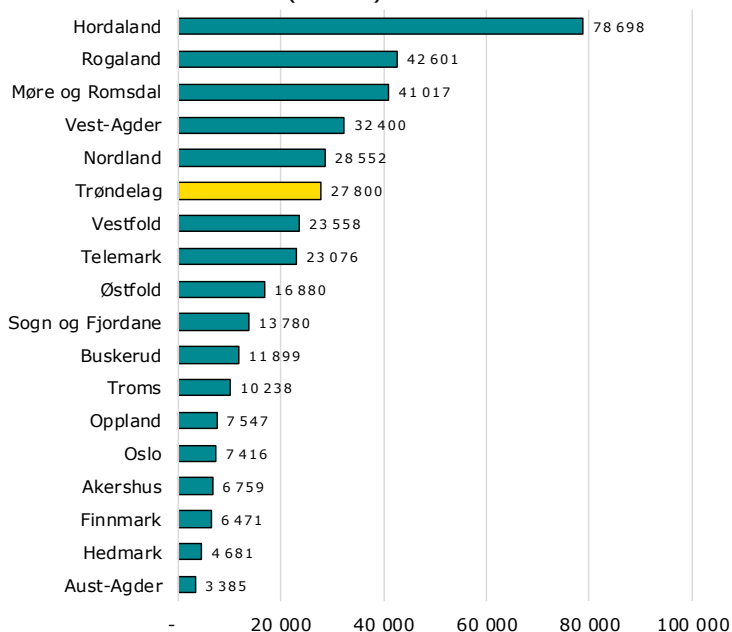
Vareeksporten³ fra Trøndelag var på 27 800 millioner kr⁴ i 2018, noe som målt i løpende priser er en økning på 2,4 milliarder kr eller 9,4 % fra 2017. Det er eksport av fisk og da spesielt oppdrettslaks som har vært driveren for den økte vareeksporten fra Trøndelag. Nesten 80 % av veksten i Trøndelags vareeksport siden 2009 har kommet fra fisk.

Fisk er den klart viktigste eksportvaren fra Trøndelag og utgjorde i 2018 ca. 66 % av vareeksporten. Lokalisering av flere store lakseslakterier og foredlingsbedrifter i Trøndelag som tar inn fisk fra andre fylker gjør at eksporten er noe større enn fylkets egen produksjon skulle tilsi.

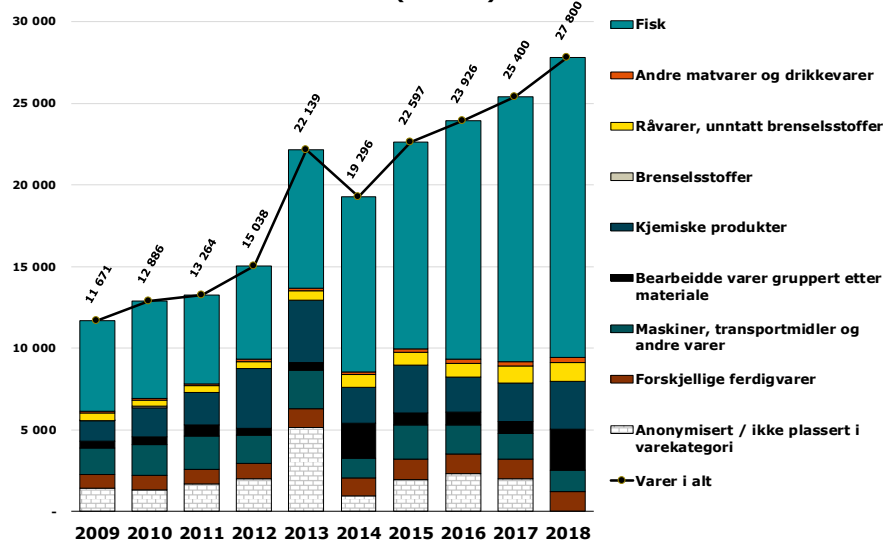
Målt i forhold til verdiskapingen (bruttoproduktet) så eksporter Trøndelag forholdsvis lite varer sammenlignet med en del andre fylker.

Vareeksporten fra Trøndelag var i 2018 på 13,8 %⁵ av fylkets verdiskaping. Til sammenligning var vareeksporten fra Vest-Agder, Telemark og Møre og Romsdal på henholdsvis 43,3 %, 35,8 % og 35,5 % av bruttoproduktet.

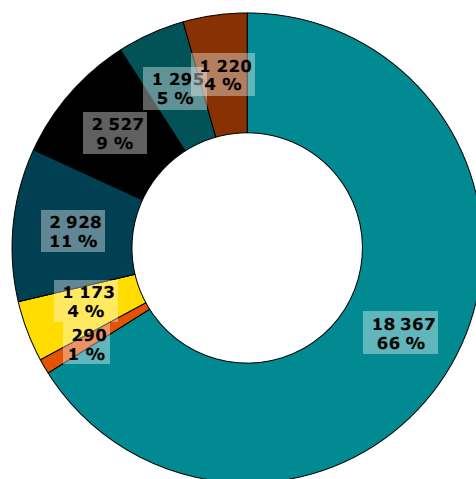
Fastlandseksport av varer etter produksjonsfylke (Mill. kr). 2018

Eksport av varer fra Trøndelag i perioden 2009-2018 (mill. kr)

Eksport av varer fra Trøndelag i 2018 (mill. kr) fordelt på varegrupper

Eksport av varer fra Trøndelag i perioden 2009-2018 (mill. kr)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Endring 2009-2018
Fisk	5 540	5 961	5 471	5 728	8 459	10 736	12 657	14 608	16 210	18 367	12 827 231,5 %
Andre matvarer og drikkevarer	93	98	95	135	167	192	195	226	295	290	197 211,8 %
Råvarer, unntatt brenselstoffer	459	389	432	432	561	762	807	854	1 015	1 173	714 155,6 %
Brenselstoffer	1	114	-	-	-	-	-	-	-	-	: :
Kjemiske produkter	1 266	1 769	1 950	3 648	3 831	2 198	2 914	2 168	2 361	2 928	1 662 131,3 %
Bearbeidde varer gruppert etter materiale	413	436	718	445	447	2 174	731	767	745	2 527	2 114 511,9 %
Maskiner, transportmidler og andre varer	1 637	1 887	2 041	1 703	2 388	1 199	2 102	1 787	1 580	1 295	- 342 -20,9 %
Forskjellige ferdigvarer	844	891	894	936	1 128	1 088	1 252	1 204	1 182	1 220	376 44,5 %
Varer i alt	11 671	12 886	13 264	15 038	22 139	19 296	22 597	23 926	25 400	27 800	16 129 138,2 %
Fisk, andel av vareeksport	47 %	46 %	41 %	38 %	38 %	56 %	56 %	61 %	64 %	66 %	19 % N/a
<i>Anonymisert / ikke plassert i varekategori</i>	1 418	1 341	1 663	2 011	5 158	947	1 939	2 312	2 012	-	

Mål: Økt antall nyetableringer

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Antall foretak	31 464	2017	↑ 0,8 %	↑ 3,9 %	SSB Tabell: 07195
Antall nyetableringer	4 697	2017	↓ -1,1 %	↑ 16,9 %	SSB Tabell: 06104
Nyetableringer som overlever 5 år	28,1 %	2011	↑ 1,2 %	↓ -1,0 %	SSB Tabell: 10219

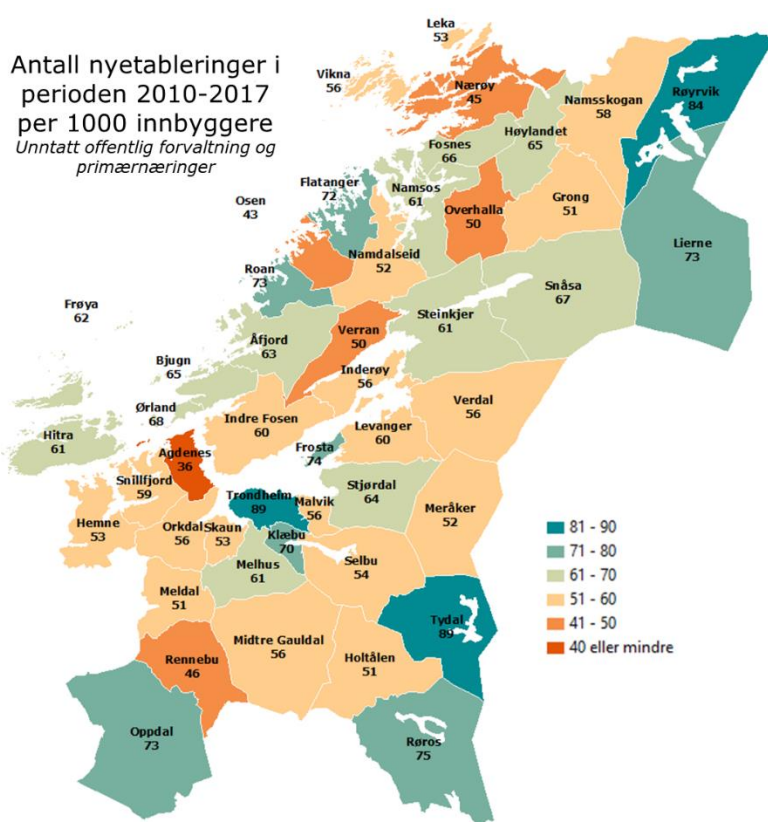
I 2017 var det 31 464 registrerte foretak⁶ i Trøndelag. Antall registrerte foretak i Trøndelag har steget med 0,8 % i løpet av 2017. De fleste foretakene i Trøndelag er forholdsvis små, 92 % av foretakene i Trøndelag har mindre enn 10 ansatte og de fleste av de igjen er enkeltpersonforetak. Det er også blant enkeltpersonforetakene man har hatt den største veksten. I perioden 2010-2017 har det blitt 4 110 flere registrerte enkeltpersonforetak i Trøndelag.

Det er en høy nyetableringsaktivitet⁷ i næringslivet i Trøndelag. Det ble etablert 4 700 nye foretak i 2017, noe som tilsvarer 14,9 % av de eksisterende foretakende i fylket. Nyetableringsaktiviteten i 2017 er marginalt ned fra året før, men er opp 16,9 % sammenlignet med for tre år siden.

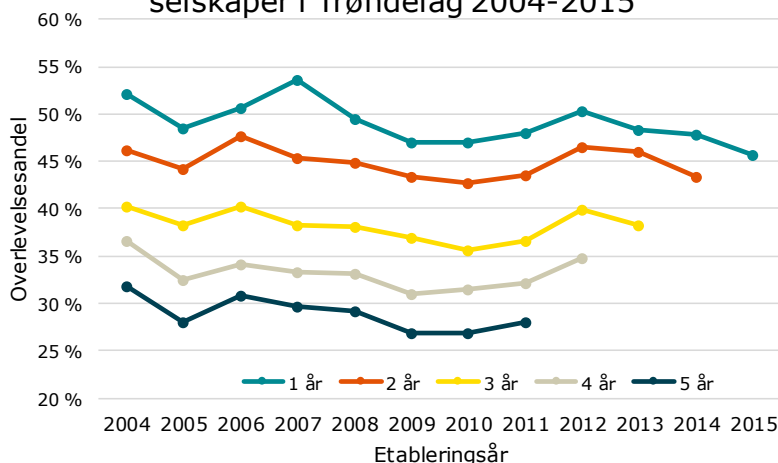
Når man ser på nettoendringen i antall foretak i perioden 2010 til 2017, så var den på 17,0 % eller 4 580 foretak. Altså er nettoendringen lavere enn antallet nye foretak som ble etablert i 2017. Dette er en tydelig indikator på at i tillegg til høy etableringsaktivitet så er det også en stor mengde virksomheter som avvikles hvert år.

De fleste nyetablerte foretak har en kort levetid, i underkant av 30 % overlever i 5 år. Over halvparten av foretakene avvikles i løpet av første år etter etablering. Nyetablerte foretak i Trøndelag har en litt lavere overlevelsesgrad enn landssnittet.

Det er spesielt innen varehandel og serveringsvirksomhet at man har både høy etableringsaktivitet og lav levetid blant bedriftene.

Overlevelsesandel blant nyetablerte selskaper i Trøndelag 2004-2015

Foretak unntatt offentlig forvaltning og primærnæringene i Trøndelag etter antall ansatte										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2010-2017	
Ingen ansatte	16 501	16 824	17 888	18 920	19 539	19 214	20 551	20 611	4 110	24,9 %
1-4 ansatte	6 215	6 358	6 163	6 319	6 534	6 818	5 892	6 096	-119	-1,9 %
5-9 ansatte	2 036	2 011	1 912	1 983	2 006	2 070	2 195	2 254	218	10,7 %
10-19 ansatte	1 214	1 209	1 179	1 221	1 256	1 260	1 416	1 408	194	16,0 %
20-49 ansatte	646	665	637	652	650	665	826	785	139	21,5 %
50-99 ansatte	152	170	165	161	155	167	182	176	24	15,8 %
100 - 249 ansatte	91	89	96	96	95	95	102	99	8	8,8 %
250 ansatte og over	29	28	30	37	37	34	35	35	6	20,7 %
Alle størrelsesgrupper	26 884	27 354	28 070	29 389	30 272	30 323	31 199	31 464	4 580	17,0 %

Mål: Økt FoU

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
FoU utgifter totalt (mill kr)	10 197	2016	↑ 0,8 %	↑ 15,3 %	NIFU
FoU utgifter i næringslivet (mill kr)	3 470	2016	↓ -1,5 %	↑ 17,1 %	NIFU

Trøndelag har sterke forskningsmiljøer knyttet til universitetene, forskningsinstitutter slik som Sintef, og i næringslivet, med blant forskningsavdelingen til Equinor. I overkant av 6 000 årsverk i Trøndelag er knyttet opp til FoU-virksomhet.

I 2016 ble det brukt 10,2 milliarder kr på FoU i Trøndelag. Noe som er en økning på 0,8 % fra året før og en økning på 15,3 % fra tre år tidligere.⁸

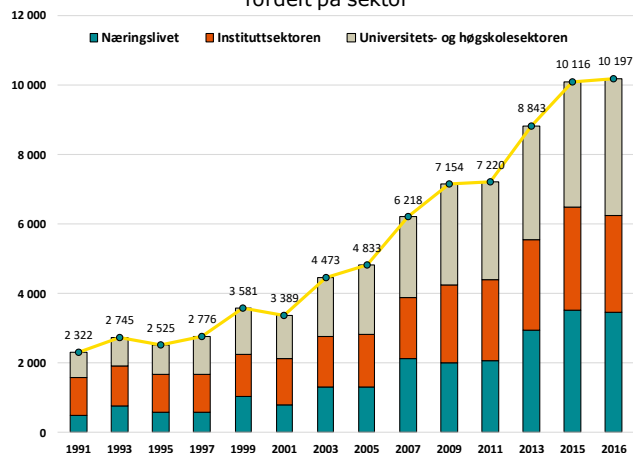
Næringslivet sto for 34 % av FoU utgiftene i Trøndelag. Det har vært en liten nedgang i pengebruken på FoU i Trøndelag i 2016 sammenlignet med foregående år, men i et treårsperspektiv har FoU-utgiftene i næringslivet økt raskere enn FoU-utgiftene i de andre sektorene.

Universitets- og høyskolesektoren sto for 38,6 % av FoU utgiften i Trøndelag i 2016, mens instituttsektoren sto for 27,3 % av FoU-utgiftene i Trøndelag. Sammenlignet med resten av landet så utgjør disse to sektorene en større andel av de samlede FoU-utgiftene i Trøndelag.

Det er kun Oslo som totalt sett bruker mer penger på forsknings- og utviklingsarbeid enn i Trøndelag. Målt i forhold til den økonomiske aktiviteten i fylket så er Trøndelag det fylket med desidert mest FoU-aktivitet. I 2016 var størrelsen på FoU-utgiftene i Trøndelag på 5,3 % av fylkets bruttoprodukt, noe som er nesten dobbelt så høyt som det nasjonale snittet.

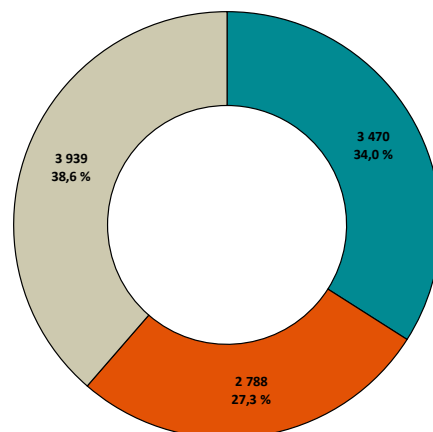
Forskningsmiljøene i Trøndelag er i stor grad lokalisert i og rundt Trondheim, over 90 % av de trønderske FoU-utgiftene kommer fra Trondheimsområdet.

FoU utgifter (mill. kr.) i Trøndelag 1991-2016 fordelt på sektor

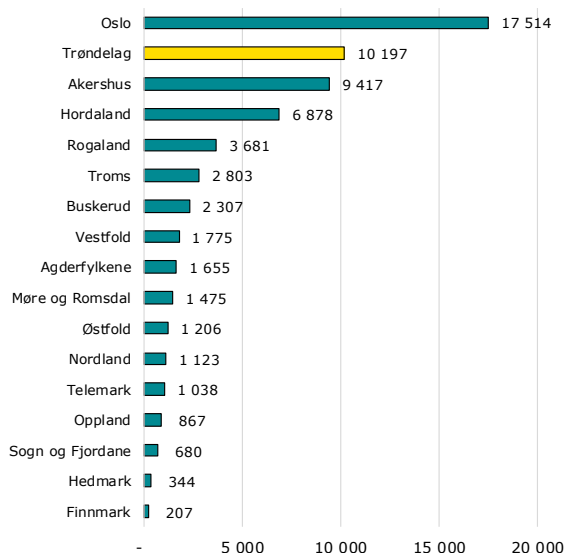

FoU utgifter (mill. kr.) i Trøndelag i 2016

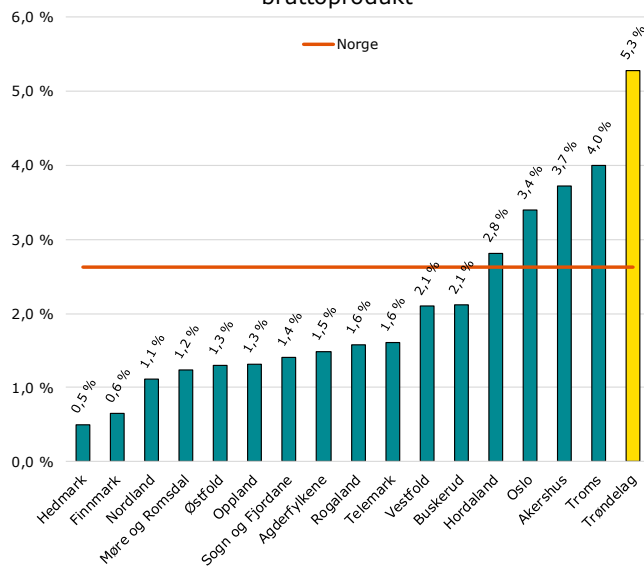
■ Næringslivet ■ Instituttsektoren ■ Universitets- og høyskolesektoren

Totale FoU-utgifter (mill. kr) per fylke 2016

Totale FoU-utgifter i 2016 som andel av bruttoprodukt

Mål: Økt verdiskaping

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Bruttoprodukt i basisverdi (mill kr)	201 751	2017	↑ 2,9 %	↑ 9,0 %	SSB Tabell: 09391

Den totale verdiskapingen⁹ i Trøndelag i 2017 var på 201,8 milliarder kr. Noe som var en økning på 2,9 % fra foregående år og en økning på 9,0 % fra tre år tidligere.¹⁰

Verdiskapingen i Trøndelag har økt raskere enn snittet for de andre regionene i Norge.

Trøndelags bruttoprodukt har økt med 23,8% i perioden 2008-2017, mot 14,9 % for Fastlands-Norge. Blant regionene i Norge så er det kun Oslo (25,5 %) som har hatt en sterkere vekst i bruttoproduktet målt i volum.

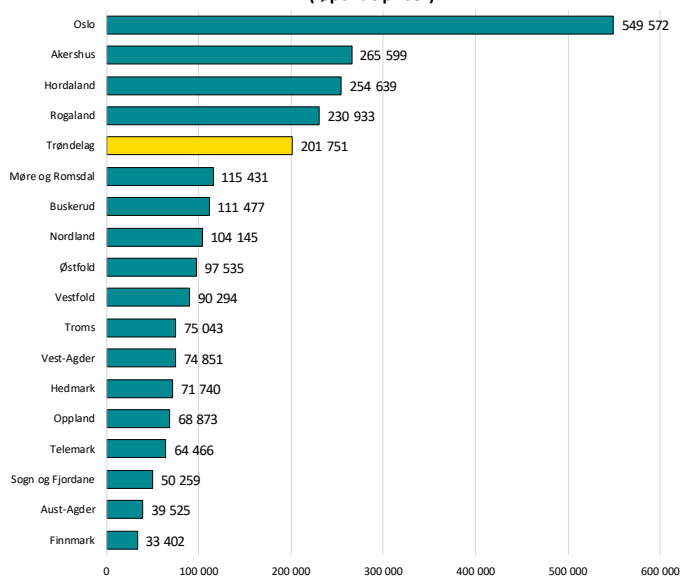
Trøndelag har hatt økonomisk vekst i 8 av 9 år i perioden 2008-2017, unntaket var i 2009 når fylket fremdeles kjente på effektene av finanskrisen. De høyeste årlige volumendringene i bruttoprodukt i Trøndelag finner vi i 2012 og 2015, med vekst på henholdsvis 5,0 % og 4,1 %. Snittet for perioden er en årlig volumendring på 2,4 % per år i Trøndelag. I 2017 hadde økonomien i Trøndelag en volumendring på 2,9 %.

74,5 % av verdiskapingen i Trøndelag i 2017 kom fra de tjenesteytende næringene. Industri, utvinning, vann og elektrisitetsforsyning sto for 12,5 % av verdiskapingen, byggenæringen sto for 8,4%, mens primærnæringene sto for 4,4 % av verdiskapingen i Trøndelag.

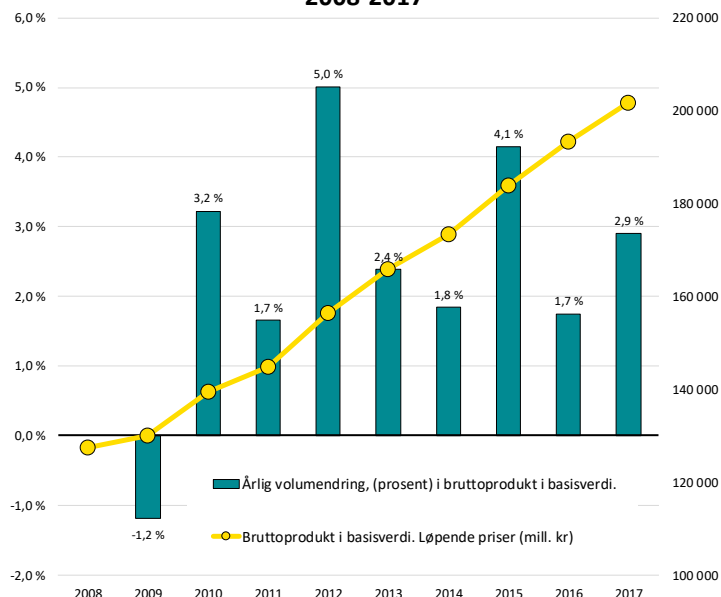
Verdiskaping i Trøndelag 2016-2017. Bruttoprodukt i basisverdi. Løpende priser (mill. kr)

	2016	2017	Endring 2016-2017	
Totalt for næringer	193 220	201 751	8 531	4,4 %
Jordbruk og skogbruk	3 212	3 138	-74	-2,3 %
Fiske, fangst og akvakultur	5 657	5 730	73	1,3 %
Bergverksdrift	:	:	:	:
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	2 631	2 788	157	6,0 %
- Utvinning av råolje og naturgass	1 798	2 270	472	26,3 %
- Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	833	518	-315	-37,8 %
Industri	16 132	15 730	-402	-2,5 %
- Nærings-, drikkevare- og tobaksindustri	4 806	4 935	129	2,7 %
- Tekstil-, beklednings- og lærvareindustri	:	:	:	:
- Trelast-, trevare- og papirvareindustri	1 784	1 678	-106	-5,9 %
- Trykking og reproduksjon av innspilte opptak	188	180	-8	-4,3 %
- Oljeraffinering, kjemisk og farmasøytisk industri	840	920	80	9,5 %
- Gummivare- og plastindustri, mineralproduktindustri	1 220	1 171	-49	-4,0 %
- Produksjon av metaller	:	:	:	:
- Produksjon av metallvarer, elektrisk utstyr og maskiner	4 481	4 061	-420	-9,4 %
- Verftsindustri og annen transportmiddelindustri	1 310	1 338	28	2,1 %
- Produksjon av møbler og annen industriproduksjon	478	467	-11	-2,3 %
- Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	738	707	-31	-4,2 %
Elektrisitets-, gass- og varmtvannsforsyning	4 394	5 125	731	16,6 %
Vannforsyning, avløp og renovasjon	1 427	1 523	96	6,7 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	15 637	16 898	1 261	8,1 %
Varehandel og reparasjon av motorvogner	16 337	16 964	627	3,8 %
Utenriks sjøfart	:	:	:	:
Transport utenom utenriks sjøfart	7 106	6 734	-372	-5,2 %
Post og distribusjonsvirksomhet	795	826	31	3,9 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	3 946	4 224	278	7,0 %
Informasjon og kommunikasjon	6 597	6 598	1	0,0 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	11 092	11 607	515	4,6 %
Omsetning og drift av fast eiendom	5 878	6 133	255	4,3 %
Boligtjenester, egen bolig	11 647	12 096	449	3,9 %
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	11 410	11 928	518	4,5 %
Forretningsmessig tjenesteyting	5 417	5 738	321	5,9 %
Offentlig administrasjon og forsvar	13 274	13 953	679	5,1 %
Undervisning	17 791	19 198	1 407	7,9 %
Helse- og omsorgstjenester	28 316	29 939	1 623	5,7 %
Kultur, underholdning og annen tjenesteyting	3 966	4 270	304	7,7 %
- Offentlig forvaltning	54 344	58 001	3 657	6,7 %
-- Statsforvaltning	26 178	28 354	2 176	8,3 %
-- Kommuneforvaltning	28 166	29 647	1 481	5,3 %

Verdiskaping i fylkene Bruttoprodukt i basisverdi i 2017 per fylke Mill kr. (Løpende priser)

Utvikling i Trøndelags bruttoprodukt i perioden 2008-2017

Mål: Styrke Trøndelags posisjon nasjonalt

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Andel av sysselsatte i Norge	8,7 %	2018	↓ -0,1 %	↑ 0,1 %	SSB Tabell: 07984
Andel av Fou utgifter i Norge	16,1 %	2016	↓ -0,6 %	↓ -1,4 %	NIFU
Andel av verdiskaping i fastlandsnorge	8,1 %	2017	↑ 0,1 %	↑ 0,4 %	SSB Tabell: 09391
Andel av vareeksport fra Norge	6,1 %	2017	↓ -0,1 %	↑ 1,1 %	SSB Tabell: 10482

Trøndelag har 8,7 % av Norges befolkning. Samtidig står fylket for 16,1 % av FoU-utgiftene og 8,7 % av alle arbeidsplassene i Norge. Trøndelag har dermed omtrent like mange arbeidsplasser som det folketallet skulle tilsi, samtidig som fylket står for en betydelig del av FoU-virksomheten i Norge.

Trøndelag har hatt en sysselsettingsutvikling som har vært litt dårligere enn den nasjonale utviklingen det siste året, men har hatt en raskere vekst enn landsnittet når man ser på et treårsperspektiv. Her ligger forklaringen i at veldig mange oljerelaterte arbeidsplasser kom tilbake i løpet av 2018, noe som hadde mindre påvirkning på Trøndelag enn på resten av landet.

Når det gjelder FoU-aktivitet så har Trøndelag hatt vekst, men den har vært noe svakere enn landsnittet. Trøndelags andel av landets FoU utgifter har dermed gått noe ned, men ligger fremdeles på et veldig høyt nivå.

Den trønderske økonomien har i perioden 2009 til 2017 vokst raskere enn landsnittet og Trøndelag har dermed økt sin andel av den nasjonale verdiskapingen

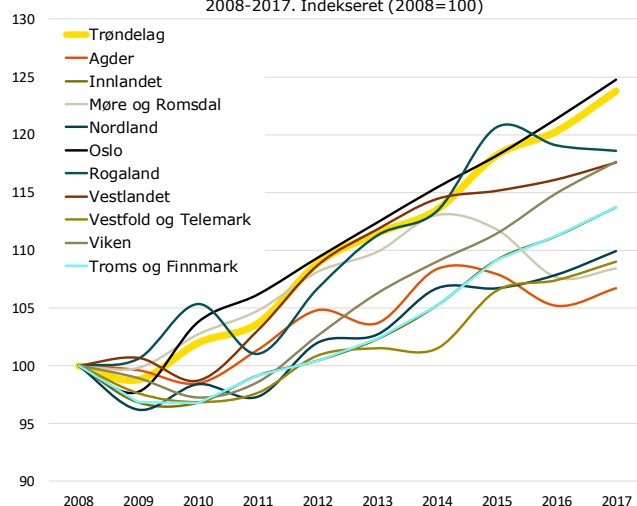
Fylket står imidlertid for kun 8,1 % av verdiskapingen i Fastlands-Norge. Det at fylket her ligger lavere enn det folketallet skulle tilsi forklares i stor grad av næringsstruktur og hovedkontoreffekter som trekker mye av verdiskapingen i Norge inn mot Oslo.

6,1 % av vareeksporten fra Fastlands-Norge kommer fra Trøndelag. Trøndelag har en relativt lav andel eksportrettet industri sammenlignet med en del andre fylker. En sterk vekst i eksporten av fisk har gjort at Trøndelag i treårsperspektiv har økt sin andel av vareeksporten betydelig.

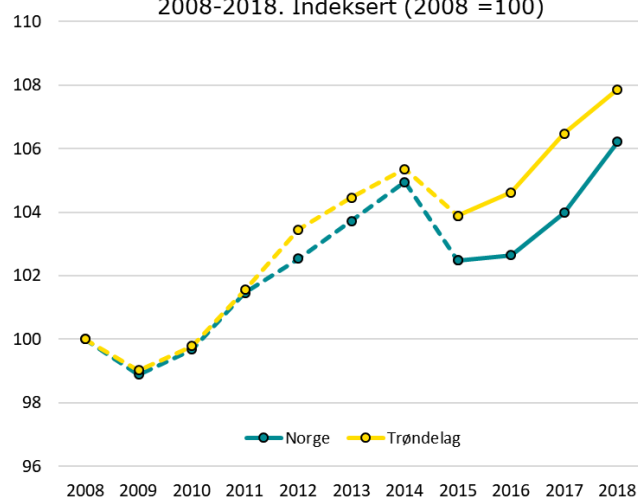
Siden den regionalt fordelte eksportstatistikken kun dekker vareproduserende næringer så gir den ikke et fullstendig bilde av trøndersk eksportvirksomhet. Næringsstrukturen i fylket tilsier at Trøndelag, sammen med Oslo og Akershus har en høyere andel eksport fra tekniske-, faglige- og forretningsmessige tjenesteytende næringer enn landsnittet.¹¹

Økonomisk vekst i regionene i Norge

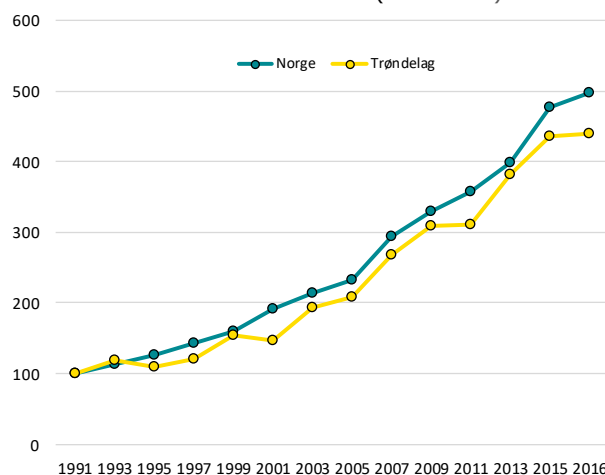
Volumendring i bruttoprodukt målt i basisverdi.
2008-2017. Indekseret (2008=100)

Utvikling i sysselsetting i Norge og Trøndelag
2008-2018. Indeksert (2008 =100)

FoU utgifter i Trøndelag og Norge
1991-2016. Indeksert (1991=100)

Mål: Lønnsomhet

Indikator	Verdi	År	Endring 1 år	Endring 3 år	Kilde
Driftsinntekter (mill. kr)	326 558	2017	↑ 0,7 %	↑ 16,5 %	Brreg
Driftsmargin (%)	9,9 %	2017	↓ -1,5 %	↑ 0,3 %	Brreg
Antall konkurser og tvangsavviklinger	382	2017	▶ 26,9 %	▶ 16,8 %	SSB tabell: 07164
Egenkapitalandel	23,2 %	2017	↑ 0,8 %	↑ 0,8 %	Brreg

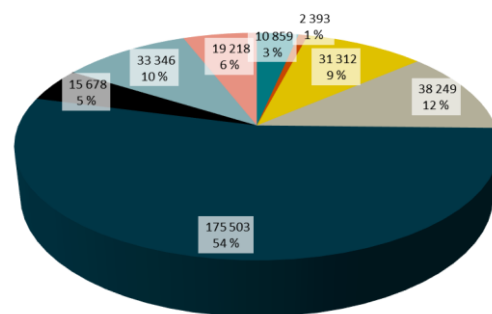
Trønderske bedrifter hadde driftsinntekter på 326 milliarder kr i 2017. Noe som var en økning på 0,7% fra foregående år og på 16,5 % i et treårsperspektiv¹². Bedriftene i Orkdalsregionen, Ytre Namdal og Fosen har hatt vekst i driftsinntekter som er betydelig over snittet for fylket. 54 % av driftsinntektene til trønderske bedrifter kom fra bedrifter registret i Trondheim og Klæbu.

Trønderske bedrifter hadde i snitt en driftsmargin på 9,9 % i 2017, en nedgang på 1,5 prosentpoeng fra foregående år, men opp 0,3 prosentpoeng i et treårsperspektiv. Driftsmarginen har i perioden 2010-2017 i snitt vært på 9,2 %. Det er i Orkdalsregionen, Ytre Namdal og i Trondheim og Klæbu at man finner de høyeste driftsmarginene.

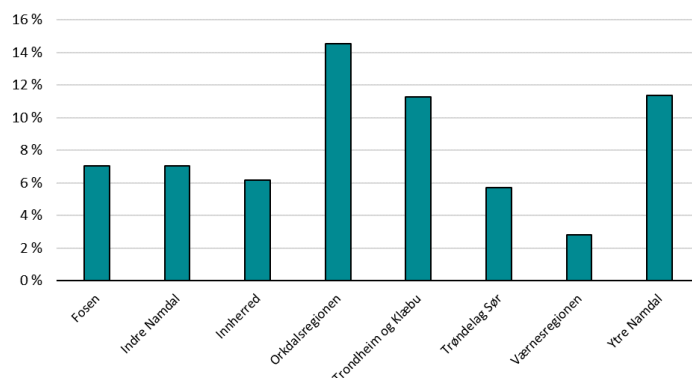
Bedriftene i Orkdalsregionen hadde i 2017 også betydelig høyere avkastning på egenkapital (RoE) enn det man finner i resten av Trøndelag, ca 34 %. Her er det spesielt oppdrettsnæringen lokalisert på Hitra og Frøya som trekker opp RoE. Også i Ytre Namdal har bedriftene en høy avkastning på egenkapital med RoE på 24 %, i likhet med Orkdalsregionen så er det også her oppdrettsselskapene som trekker opp snittet.

Trønderske bedrifter hadde i snitt en egenkapitalandel på 23,2 % i 2017. Banker og andre finansielle foretak er inkludert i disse tallene og trekker snittet betydelig ned. Dette slår spesielt ut på tallene for Trondheim og Klæbu, men gir også store utslag på tallene for Indre Namdal.

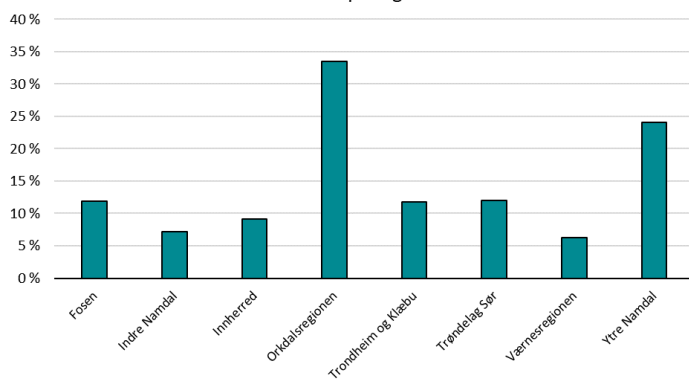
Driftsinntekter (Mill kr) i trønderske bedrifter i 2017 fordelt på region

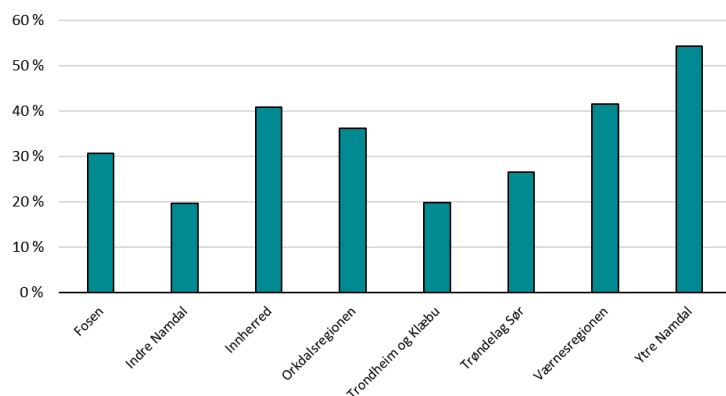
Driftsmargin i trønderske bedrifter i 2017 fordelt på region

Avkastning på egenkapital i trønderske bedrifter i 2017 fordelt på region

Egenkapitalandel i trønderske bedrifter i 2017 fordelt på region

Fotnoter:

¹ Sysselsetting måles per 4.kvartal hvert år. Sysselsatte slik det blir referert til her er målt etter arbeidssted, mens sysselsettingsgrad er målt etter bosted. Metodeendring gjør at sysselsettingstallene før og etter 2015 ikke er sammenlignbare. På sysselsetningsgrad vises endringer i prosentpoeng.

² Rindal er medregnet inn i Trøndelag i disse tallene, både for 2018 og for tidligere år.

³ Eksporttallene på fylkesnivå fra SSB dekker kun vareeksporten, vi har dermed ikke tall på størrelsen av eksporten fra tjenesteytende næringer. Det er imidlertid grunn til å anta at Trøndelag sammen med Oslo har en større andel tjenesteeksport enn snittet for landet. Spesielt fra teknologibedriftene og forskningsmiljøene i Trondheim er det grunn til å anta at det eksporteres en betydelig mengde tjenester.

⁴ Eksportverdier og endring i eksporten er målt i nominelle verdier (løpende priser)

⁵ Dette er et mål på hvor stor eksporten er i forhold til den totale økonomiske aktiviteten i fylket, og ikke et mål på hvor stor andel av den økonomiske aktiviteten som er et resultat av eksport.

⁶ Foretaksstatistikken er eks primærnæringene og offentlig sektor

⁷ Statistikken på nyetableringer er i likhet med foretaksstatistikken eks primærnæringene og offentlig sektor

⁸ Endring i FoU-utgiftene blir her målt i nominelle verdier (løpende priser)

⁹ Bruttoprodukt er det økonomiske begrepet på det vi i dagligtale ofte omtaler som verdiskaping. På fylkesnivå så måler dette i basisverdi, det vil si at blant annet verdiene av produksjonssubsidier er tatt med. Bruttoproduktet beskriver den merverdien som skapes av all økonomisk aktivitet i en region. I privatsektor så beregnes bruttoproduktet ut fra bedriftenes omsetning fratrukket innkjøpkjøpte varer og tjenester. Det betyr at bedriftenes verdiskaping tilsvarer summen av lønnskostnader og driftsresultat før avskrivninger og nedskrivninger (EBITDA). I offentlig sektor og annen ikke-markedsrettet virksomhet består bruttoproduktet av summen av lønnskostnader, netto produksjonsskatter og kapitalslit. En forenklet beskrivelse av bruttoproduktet er at det måler avkastningen på arbeid og kapital i en region.

¹⁰ Målt i volumendring

¹¹ Eksport beregninger i PANDA (plan- og analyseverktøy for næring, demografi og arbeidsmarked) støtter opp under denne antagelsen.

¹² Målt i løpende priser